

Як встановити контакт з дитиною або повернути її з-за кордону, якщо її вивіз один із батьків?

1 Якщо ви дізналися про те, що ваш чоловік / дружина вивіз / вивезла дитину за кордон без вашої згоди, або ви обмежені у спілкуванні з дитиною, яка перебуває за кордоном, чи не знаєте її місцезнаходження, насамперед потрібно опанувати свої емоції та не піддаватись паніці.

Варто записати дані особи, яка вам повідомила про незаконне вивезення дитини: ПІБ, місце поточного перебування, контактний номер телефону, адресу електронної пошти.

2 Перед тим, як починати діяти, необхідно:

зібрати якомога більше інформації про вивезення дитини та обставини таких подій; Для цього можна зателефонувати всім, хто може знати необхідну інформацію про дитину (вчителям, вихователям, друзям, однокласникам та їхнім батькам, родичам, тренерам, репетиторам).

одразу записувати всю зібрану інформацію, щоб через стрес не забути деталі та зберегти хронологію подій;

для з'ясування інформації про перетинання дитиною державного кордону можна звернутись до Державної прикордонної служби України з проханням надати інформацію, чи перетинала ваша дитина кордон України, а якщо перетинала, то з ким та на підставі яких документів (електронна форма звернення доступна за посиланням dpsu.gov.ua/ua/handling);

До звернення необхідно додати копії свідоцтва про народження дитини та свого паспорту.

якщо у дитини був власний телефон і підключено функцію, що передбачає встановлення її місцезнаходження, рекомендуємо зв'язатися з оператором мобільного зв'язку.

3 Зверніться до Міністерства юстиції України (далі – Мін'юст) із заявою:

- про повернення дитини
- про забезпечення реалізації вашого права доступу до дитини, яка перебуває за кордоном або з двома заявами одночасно.

Відповідно до Порядку виконання на території України Конвенції про цивільно-правові аспекти міжнародного викрадення дітей (далі - Конвенція), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 10 липня 2006 р. № 952, допомога щодо повернення дитини, вивезеної за кордон одним із батьків без згоди іншого, належить до безпосередньої компетенції Мін'юсту.

Після отримання заяви Мін'юст звертається до українських та іноземних уповноважених органів, прикордонних служб тощо з метою отримання від них допомоги у виявленні місцезнаходження дитини, сприянні її добровільного повернення та забезпечення реалізації права заявника на доступ до дитини. Також Мін'юст надає заявнику правову та консультативну допомогу й інформує про всі проміжні результати процедури повернення / реалізації права на доступ до дитини.

Мін'юст може відмовити у прийнятті заяви, якщо:

- 1) Конвенція не застосовується у відносинах між Україною та державою, з якої дитина вивезена, або до якої її було переміщено;
- 2) вивезення відбулось до тієї дати, з якої Конвенція набула чинності у відносинах між Україною та державою-учасницею;
- 3) дитина досягла 16 років;
- 4) заява є явно необгрунтованою.

4

У разі якщо заява обгрунтована в розумінні положень Конвенції, у заяві зазначена вся необхідна інформація, до заяви додані потрібні документи, Мін'юст надсилає заяву разом із пакетом необхідних документів Центральному органу іноземної держави для вжиття заходів, спрямованих на встановлення місцезнаходження дитини за кордоном, врегулювання питання мирним шляхом, а в разі неможливості досягти вирішення питання шляхом досягнення домовленості – надання сприяння в ініційованні судових процедур.

При прийнятті судом позитивного рішення щодо повернення дитини на місце постійного проживання / реалізації права на доступ до дитини воно буде направлено для виконання за кордоном. Місцеві суди та інші державні органи за кордоном співпрацюватимуть і сприятимуть негайному поверненню дитини додому або у разі позову щодо реалізації права на доступ до дитини - забезпеченню такого права.

Порядок опрацювання заяв іноземним Центральним органом, компетенція інших залучених органів, наявність системи безоплатної правової допомоги та медіації у сімейних справах є різним та регулюється внутрішнім законодавством кожної запитуваної держави. Усю необхідну інформацію можна знайти на сайті Гаазької конференції з міжнародного приватного права (www.hcch.net) у розділі CHILD_ABDUCTION SECTION, у профілях держав (COUNTRY PROFILES)

Важливо! Суд зважає на строк перебування дитини за кордоном. Якщо з моменту переміщення пройшло більше року і дитина адаптувалась у новому середовищі (наявність у неї в новій країні сталих соціальних зв'язків, друзів, захоплене тощо), суд може відмовити у поверненні дитини до місця постійного проживання. Тому з поданням заяви до Мін'юсту (а за потреби - до суду) краще не зволікати.

Правові особливості вивезення дитини за кордон у воєнний час

В умовах воєнного стану дозволено виїзд дітей за кордон без нотаріально посвідченої згоди іншого з батьків (усиновлювачів) у випадках, якщо дитину супроводжує один із батьків, баба, дід, повнолітній брат, сестра, мачуха, вітчим. При цьому у супроводжуючого мають бути наявні документи, що підтверджують сімейні зв'язки супроводжуючої особи з дитиною (свідцтво про народження, свідцтво про шлюб тощо).

У випадку судового розгляду справи суд буде зважати на обстановку у місці постійного проживання дитини в Україні, тобто якщо є загроза заподіяння дитині фізичної або психологічної шкоди, рішення щодо повернення дитини може бути відхилене.

Пам'ятайте, держава вживає всіх заходів, щоб найкраще захистити права та забезпечити інтереси кожної дитини!

